

Nr 380.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m.

(Statsutskottets utlåtande nr 190.)

Till Konungen.

I propositionen nr 128 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 14 februari 1947, föreslagit riksdagen att till Utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m. å kapitalbudgeten, fonden för förslag till statsverket, anvisa dels å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 ett investeringsanslag av 250 000 kronor, dels ock för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Såsom departementschefen framhållit är Lindsköldsgruvan inom det s. k. Adakområdet i Västerbottens län för närvarande en av våra förnämsta kopparfyndigheter. Intill utgången av år 1946 har ur gruvan, vari under legodriftsperioden egentlig gruvdrift förekommit endast från och med år 1945, utvunnits inemot 2 500 ton koppar. De största och på koppar rikaste malmpartierna i gruvan äro emellertid icke tillredda för brytning. För tillredning m. m. av dessa tillgångar skulle enligt nu uppgjord plan erfordras 1 471 500 kronor. För den första utbyggnadsetappen, beräknad till två år, har Kungl. Maj:t äskat 750 000 kronor, varav 250 000 kronor skulle anvisas på tilläggsstat för innevarande budgetår.

Riksdagen vill erinra, att huvudsyftet med legodriften hittills från statens sida icke varit att uppnå vinst utan att i en för landets metallförsörjning brydsam tid erhålla tillskott till vår beredskap på detta område. Samma försörjningsmotiv föreligger icke längre. Det i propositionen nu framställda förslaget bör därför bedömas med hänsyn till normala marknadsförhållanden.

Då av propositionen att döma de planerade tillredningsarbetena icke komma att ställa några större krav på arbetskraft eller material, synas med hänsyn till investeringsläget betänkligheter knappast behöva möta mot att desamma komma till utförande. Framhållas må emellertid att det ekonomiska utfallet av investeringen är i högsta grad beroende på prisfluktuationerna på importerad koppar. Det är därför knappast möjligt att med någon större grad av säkerhet bedöma utsikterna att nå ett inkomstöverskott av sådan storleksordning, att detsamma medgiver amortering och förräntning av det nedlagda kapitalet. Det kan härvid vara av intresse att framhålla, att enligt inom handelsdepartementet verkställda beräkningar av räntabilitetsutsikterna det lägsta kopparpris, som skulle medgiva full amortering och förräntning, utgör 1 450 kronor. I dagens läge med ett stoppris på koppar av 1 910 kronor per ton beräknas legodriften lämna ett bruttoöverskott av omkring 3 300 000 kronor för år.

Även om det planerade företaget får anses i viss mån riksbetonat, synas dock vissa skäl tala för att den ifrågasatta utbyggnaden bör komma till stånd.

Sålunda torde såsom kommerskollegium — med erinran att Lindsköldsgruvan för närvarande bidrager med över hälften av sligproduktionen vid Adakfältet — framhållit, fortsatt drift vid denna gruva i ungefär nuvarande omfattning utgöra förutsättning för att verksamheten i fältet skall kunna uppehållas vid en ekonomiskt lämplig storlek. Vidare är att märka att en åtstramning på kopparmarknaden kunnat förmärkas med påföljd att vissa svårigheter föreligga att genom inköp från utlandet tillgodose vårt behov av koppar. Det bör därjämte beaktas, att den importerade kopparn till största delen måste betalas i dollarvaluta. Uppenbart är att den nu beräknade produktionen kommer att utgöra ett icke oviktigt bidrag till landets kopparförsörjning. Även ur krigsberedskapssynpunkt bör förslaget tillmätas viss betydelse.

Riksdagen har vid angivna förhållanden funnit övervägande skäl tala för att de föreslagna tillredningarna komma till stånd och har alltså funnit sig böra bevilja de för ändamålet begärda medelsanvisningarna.

Departementschefen har i anslutning till ett av kommerskollegium framställt förslag förutsatt, att vid Adakfältet skulle uppföras ett Folkets hus för personalen därstädes. Riksdagen, som i likhet med departementschefen finner kommerskollegii förslag synnerligen beaktansvärt, delar även departementschefens mening, att denna fråga bör handläggas enligt bestämmelserna i kungörelsen den 11 december 1942 (nr 913) om bidrag och lån av statsmedel för anordnande av allmänna samlingslokaler.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen till Utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m. under fonden för förslag till statsverket anvisat *dels* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 ett investeringsanslag av 250 000 kronor, *dels ock* för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1947.

Med undersätlig vördnad.

Nr 381.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till teckning av ytterligare aktier i Svenska skifferoljeaktiebolaget.

(Statsutskottets utlåtande nr 191.)

Till Konungen.

I propositionen nr 219 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 11 april 1947, föreslagit riksdagen att till Teckning av ytterligare aktier i Svenska skifferoljeaktiebolaget under kapitalbudgeten, fonden för statens aktier, för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Genom beslut av 1946 års riksdag skulle Svenska skifferoljeaktiebolaget i enlighet med framlagt rekonstruktionsförslag genom nyteckning av aktier tillfö-